

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

A detailed black and white line drawing of three people, likely students and a teacher, looking down at a document or book. The person on the left is wearing glasses. The person on the right has their hair tied up. The drawing is composed of fine lines and cross-hatching, giving it a textured appearance.

Vejledning til studievalgsportfolio

- elever og forældre

Vejledning til studievalgportfolio
- elever og forældre

1. udgave, juni 2017
ISBN: 978-87-603-3148-0 (webudgave)

Udgivet af Undervisningsministeriet,
juni 2017

Redaktion:
Undervisningsministeriet

Grafisk tilrettelæggelse:
Undervisningsministeriet

Fotos: Ulrik Jantzen

Publikationen kan ikke bestilles
i trykt form.

Hvorfor

Du har mange muligheder, når du efter grundskolen skal vælge en ungdomsuddannelse – muligheder med hver deres indhold, styrker og retninger. Det er vigtigt, at du vælger den ungdomsuddannelse, som er den rigtige for dig. Det ene valg er ikke bedre end det andet, men valget af uddannelse har betydning for dine fremtidige uddannelses- og jobmuligheder. Derfor er det vigtigt, at du er godt forberedt og vælger på baggrund af grundige overvejelser.

Studievalgsportfolien skal hjælpe dig til at træffe det rigtige valg om ungdomsuddannelse. Samtidig er studievalgsportfolien et bindeled mellem grundskolen og ungdomsuddannelsen. Den er grundlag for dit valg af fagretning på erhvervsuddannelserne – eller studieretning på de gymnasiale uddannelser.

I 8. 9. og evt. 10. klasse bliver du præsenteret for en række aktiviteter, som kan hjælpe dig med viden og erfaring om uddannelsesmulighederne efter grundskolen. Det er bl.a. introduktionskurser i 8. klasse, kollektiv vejledning, undervisning i emnet "Uddannelse og job" og andre aktiviteter, som giver dig indsigt i de mange uddannelser. Den viden og de erfaringer, som du får gennem disse aktiviteter, skal du samle og nedskrive i en studievalgsportfolio.

Studievalgsportfolio er et værktøj for elever i 8. 9. og evt. 10.klasse. Værktøjet samler de overvejelser, du som elev gør dig i forskellige aktiviteter i skolen, som retter sig mod valg af ungdomsuddannelse.

Det er dig og dine forældre, der har ansvar for, at afrapporteringskemaet i studievalgsportfolien er udfyldt og vedhæftet tilmeldingen til ungdomsuddannelserne på optagelse.dk.

Der er ikke krav om, hvor meget du skal skrive om dine overvejelser i studievalgsportfolien. Studievalgsportfolien har heller ikke indflydelse på, om du bliver optaget dér, hvor du søger ind.

Når du er optaget på en ungdomsuddannelse, vil studievalgsportfolien danne grundlag for vejledning i forbindelse med valg af studieretning eller faglig retning afhængigt af, om du går på en erhvervsuddannelse eller en gymnasial uddannelse.

Hvordan

At arbejde med studievalgportfolien er en proces, som typisk foregår i de sidste år i skolen.

Undervejs kan du bl.a. få hjælp til dit arbejde med studievalgportfolien i en række værktøjer, som du finder på ug.dk:

I værktøjskassen **Mit ug** finder du fx **Min skoleindsats** og **Mine styrker**, der hjælper dig med at sætte ord på dine styrker. Du finder også **Mine introkurser** og **Mine jobforslag**, som du kan bruge, når du skal arbejde med introkurser og overveje dit valg af ungdomsuddannelse.

Andre værktøjer på ug.dk kan give dig overblik over mulighederne og inspiration til dine overvejelser. Se fx:

- Dit valg (film):
<https://www.ug.dk/6tilhoklasse/dit-valg>
- Jobkompasset
<https://www.ug.dk/vaerktoej/jobkompasset>

I afrapporteringskemaet til studievalgportfolien skal du opsamle de erfaringer og den viden, som du har opnået gennem vejledningsaktiviteterne og undervisningen i fagene – og undervejs noteret.

Afrapporteringskemaet består af syv spørgsmål, som du skal besvare. Spørgsmålene handler om de overvejelser, som du har gjort dig om din valgte uddannelse. Derudover er der en række spørgsmål om konkrete vejledningsaktiviteter som fx introkurser, erhvervspraktik og undervisning i Uddannelse og job. Besvarelsen af disse spørgsmål kan give et godt grundlag for at besvare spørgsmålene om din valgte uddannelse.

Du kan downloade afrapporteringskemaet på <http://www.uvm.dk/studievalgsportfolio> og gemme det på computeren.

Afrapporteringskemaet indeholder følgende spørgsmål:

Studievalgsportfolio - afrapporteringsskema

1. Hvad er du gladest for at arbejde med i skolen?

A) Hvad er mine styrker

B) Hvordan er min skoleindsats

C) Hvad motiveres jeg af i skolen og i fritiden

2. Nævn de tre vigtigste ting, du regner med at blive bedre til på din kommende uddannelse? (fx: hvilke forventninger har du til den uddannelse, du skal i gang med fx faglige forventninger til de enkelte fag, underviserer eller det sociale miljø og muligheder for personlig udvikling)

A)

B)

C)

3. Har du overvejet andre uddannelser end den/dem du har valgt? (Markér med kryds hvis du har overvejet andre uddannelser)

EUD

EUX

STX

HHX

HTX

HF

4. Hvilke fordele og hvilke ulemper ser du i den/de uddannelser, som du markerede i spørgsmål 3?

Fordele:

Ulemper:

5. I hvilke undervisnings- og vejledningsaktiviteter lærte du mest om erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser? Hvad lærte du? (fx: introkurser og brobygning til ungdomsuddannelser, virksomhedsbesøg, uddannelsesaften, erhvervspraktik. Se flere eksempler i skemaet på s. 2)

6. Hvad har været afgørende for dit valg af ungdomsuddannelse? (fx: mulighed for fordybelse i specifikke fag – angiv hvilke, mulighed for at arbejde i praktik, godt socialt miljø, tæt på bolig, gode muligheder for efterfølgende job, bred uddannelse med mange muligheder for videreuddannelse)

7. Hvilke job- og karrieremuligheder kan du se på kortere og længere sigt efter din ungdomsuddannelse?

	Hvad var det vigtigste, du lærte hvert sted?	Har ikke deltaget
Introkurser til ungdomsuddannelse		
Brobygning til ungdomsuddannelse		
Uddannelsesaften/åbent hus		
Virksomhedsbesøg		
Erhvervspraktik		
Undervisning i Uddannelse og Job		
Vejledning med en UU-vejleder eller eVejleder		
Ug.dk https://www.ug.dk/inspiration/valg-af-ungdomsuddannelse-o		
Værktøjer		
Forløb og aktiviteter i den åbne skole fx samarbejde med en virksomhed eller ungdomsuddannelse		
Projekt opgave i 9. klasse og/eller OSO i 10. klasse		
Valgfag		
Andet Fx: tværgående projekter, "Uddannelse og Job", informationsmøder om ungdomsuddannelser.		

I bilaget finder du en forklaring til aktiviteterne, som er nævnt i skemaet.

For at få det største udbytte af vejledningsaktiviteterne i 8. 9. og eventuelt 10. klasse er det vigtigt, at du er godt forberedt.

På ug.dk kan du finde informationer om alle uddannelser og om de job, som uddannelserne fører til. Du kan også finde en række værktøjer, som kan hjælpe dig, når du skal skrive i portfolien. Flere værktøjer finder du i Mit UG <https://www.ug.dk/mit-ug>

Når du fx skal på introduktionskurser eller i brobygning, skal du gøre dig overvejelser over, hvad du vil undersøge, når du er af sted, og når du er tilbage i skolen, skal du tænke over, hvordan du kan bruge det, du lærte. På ug.dk kan du bruge værktøjet Mine introkurser i Mit UG til både din forberedelse og dine overvejelser over, hvad du lærte.

Der sker mange ting i skolen, som kan hjælpe dig undervejs i de forskellige vejledningsaktiviteter. Det er en god ide, at du sammen med dine forældre ser på hvordan du bedst muligt kan forberede dig til disse aktiviteter og hvordan du efterfølgende kan bruge det, du lærte.

På ug.dk er der en oversigt over aktiviteterne i henholdsvis 8. 9. og evt. 10. klasse, og der er også forslag til, hvorledes du kan bruge disse aktiviteter i forhold til at få fyldt din studievalgportfolio op med gode erfaringer, som du kan overføre til afrapporteringsskemaet.

Du finder listen over aktiviteter her:

- 8. klasse
- 9. klasse
- 10. klasse

Du og dine forældre kan også finde information i ug.dk's tema Til forældre. .

<https://www.ug.dk/6tilhoklasse/tilforaeldre>.

Du kan notere de vigtigste ting, du har lært hvert sted undervejs i afrapporteringsskemaet, eller du kan vælge at gemme notaterne et sted, som du let kan få adgang til, når du skal udfylde afrapporteringsskemaet.

Hvornår

Ved tilmeldingen til ungdomsuddannelserne senest den 1. marts skal afrapporteringsskemaet til studievalgportfolioen vedhæftes i din uddannelsesplan i www.optagelse.dk.

Bilag

Ordforklaring

- **Introduktionskurser:** Her kommer du ud på mindst to forskellige slags ungdomsuddannelser og får undervisning her. Introduktionskurserne skal hjælpe dig til at blive klogere på nogle ungdomsuddannelser og hjælpe dig til at vælge en ungdomsuddannelse. Introduktionskurser finder sted i 8. klasse. De har en varighed på i alt 5 dage.
- **Brobygning til ungdomsuddannelser:** Her kommer du ud på forskellige ungdomsuddannelser og får undervisning, og får på den måde kendskab til uddannelser og uddannelsesmiljø her. Målet med brobygning er at blive klogere på, hvad du har lyst til efter 9. eller 10. klasse og at hjælpe dig til at vælge den rigtige uddannelse. Brobygning finder sted i 9. og 10. klasse. I 9. klasse er brobygning et tilbud, og i 10. klasse er brobygning obligatorisk.
- **Uddannelsesaften/åbent hus:** Her kommer du ud på en ungdomsuddannelse en aften, gerne sammen med forældre, og får information om uddannelserne og kan stille spørgsmål til lærere og vejledere. Finder typisk sted i 9. klasse.
- **Virksomhedsbesøg:** Her kommer du ud på virksomhed i lokalområdet og kan se og opleve, hvad man beskæftiger sig med, og også hvilke uddannelser, de ansatte har her. Virksomhedsbesøg kan være en del af undervisningen på din skole, fx kan det være i et projekt, som skolen gennemfører i samarbejde med lokale virksomheder. Virksomhedsbesøg kan tilrettelægges under hele dit skoleforløb
- **Erhvervspraktik.** Her har du mulighed for at komme ud på en arbejdsplads og se, hvordan det er at arbejde her. Det kan være i en børnehave eller en privat virksomhed. Erhvervspraktik planlægges i udkolingen i 8 eller 9. klasse
- **Uddannelse og job** er et obligatorisk emne i undervisningen, hvor du arbejder med at forstå sammenhænge mellem uddannelse og job fx ved at have projekter i skolen om arbejdslivet og de mange uddannelses- og jobmuligheder, der findes. Du kan også her komme på besøg i virksomheder, hvis skolen planlægger dette. Du vil også komme til at arbejde med dine interesser og ønsker i forhold til uddannelse. Uddannelse og job finder sted igennem hele skoleforløbet lige fra børnehaveklasse til og med 9. klasse.
- **Vejledning:** I den kollektive vejledning, I lærer du om ungdomsuddannelserne, deres indhold og opbygning og også om de jobmuligheder, der er efter uddannelse. Du vil også få vejledning frem mod at søge en ungdomsuddannelse i 9. klasse eller 10. klasse. Elever, som er vurderet ikke-uddannelsesparate får desuden individuel vejledning. Du skriver løbende i studievalgportfolien, hvad du har lært om især den/de uddannelser, som du tænker at søge. EVejledning kan også hjælpe dig undervejs. Du kan altid kontakte eVejledningen på www.evejledning.dk.
- **Ug.dk / Uddannelsesguiden:** På denne hjemmeside har du adgang til information om uddannelse og job. Der er også værktøjer, som du kan bruge til at hjælpe dig med at blive klogere på valg af uddannelse. Se www.ug.dk.
- **Forløb/aktiviteter i den åbne skole:** Som led i den almindelige undervisning kan der være projekter, som rækker ud over skolen – det kan fx være samarbejde med ungdomsuddannelser, virksomheder eller andre uden for skolen.
- **Projekt opgave i 9. klasse:** I 9. klasse arbejder eleverne i en uge, fem sammenhængende dage, med det afsluttende arbejde på med projekt opgaven. Eleverne belyser en problemstilling, som de selv er med til at formulere. Problemformuleringen går på tværs af skolens fag og emner.
- **OSO i 10. klasse:** OSO står for Obligatorisk Selvalgt Opgave. Det er en større skriftlig opgave, som du skal skrive i 10. klasse om en uddannelse og jobtype, som du selv vælger. Du skal skrive om, hvordan du kan blive politibetjent, sygeplejerske, journalist, tømrer, dyrepasser – eller hvad du nu kunne tænke dig at uddanne dig til. OSO handler altså om elevens overvejelser om uddannelse og job i fremtiden.
- **Valgfag:** Du har valgfag i 7. – 9. klasse. Valgfag udbydes som udgangspunkt for et år ad gangen. Det gælder dog ikke madkundskab og håndværk og design, der udbydes som toårige valgfag, og tysk og fransk, der udbydes som treårige valgfag.
 - **Andre udkolingsaktiviteter:** Er fx praktik i virksomhed, åbent hus på uddannelsesinstitutioner, uddannelsesmasser og uddannelsesaftener med UU. Ved disse aktiviteter skriver du i studievalgportfolien de ting, som du har lært i forbindelse med dit uddannelsesvalg.